کتابخانه ها، پیشران تمدن سازی اسلامی هستند

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در نشست مدیران کل کتابخانه‌های عمومی کشور، کتابخانه‌ها را مبدأ و پیشران تمدن‌سازی اسلامی دانست و تأکید کرد: کتاب خوانی در فرهنگ دینی و ملی ما، امری ارزشمند و با قداست است. به گزارش ایبنا، سید عباس صالحی افزود: یکی از ویژگی‌های خاصی که تمدن اسلامی دارد، این است که در آن، تمدن‌سازی از کتابخانه و جامعه‌سازی از مسجد آغاز می‌شود.

در پاسخ به انتقاد برخی از زیاد شدن درس های فلسفه و عرفان در قم

رهبرانقلاب: اگرحوزه علمیه سراغ فلسفه نرود، نااهلان متصدی آن می‌شوند

عکس: khamenei.ir

گروه اندیشه
info@khorasannews.com

بیانات حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای در دیدار اعضای هیئت مؤسس و هیئت‌مدیره مجمع عالی حکمت اسلامی و دست‌اندرکاران برگزاری همایش ملی حکیم تهران «آقا علی مدرس زنوزی (حکیم مؤسس)» که در تاریخ ۱۳۹۷/۲/۳ برگزار شده بود، صبح روز گذشته، در محل برگزاری این همایش منتشر شد.

■ مقایسه وضعیت علوم عقلی، پیش و پس از انقلاب

به گزارش پایگاه دفتر حفظ و نشر آثار رهبر انقلاب، متن کامل بیانات ایشان در این دیدار، به این شرح است:

بسم ا... الرّحمن الرّحیم (۱)

والحمدلله ربّ العالمین و الصّلاة و السّلام علی سیّدنا محمّد و آله الطّاهرین سیّما بقیّةا... فی الارضین.

خیلی خوش آمدید آقایان محترم و بزرگان و فضلای عزیز بخش علوم عقلی، و خیلی ممنون و متشکّریم از جناب آقای فیّاضی که واقعاً ایشان وجود بابرکتی هستند و توانستند در قم این مجموعه (۲) را تشکیل بدهند و راه بیندازند که با این تفاصیلی که آقایان فرمودند خیلی باارزش است. خوشبختانه در دوران جمهوری اسلامی علوم عقلی رونق گرفته. خب، در قبل از انقلاب در قم خبری نبود؛ زمانی که ما بودیم، مثلاً فرض کنید یک درس آقای طباطبائی (۳) با یک عدّه معدود مثلاً چهل پنجاه نفره بود؛ امّا حالا مثلاً جناب آقای جوادی (۴) که سال ها [است] در این زمینه [فعّالند]، جناب آقای مصباح (۵)، جناب آقای سبحانی (۶) و تشکیلاتشان در زمینه مسائل کلامی، و درس های متعدّد فلسفه‌ای که شنیدم در قم هست، این ها زمینه ترویج و اعتلای علوم عقلی را به انسان مژده می دهد که چنین زمینه‌ای به وجود آمده.

■ برخی خصوصیات مرحوم آقا علی مدرس

همین کاری که آقای فیّاضی و آقایان فرمودند که حرف جدیدی یا تقریر جدیدی یا برهان جدیدی برای یک مطلب اثبات‌شده - مثلاً - یا ردّ جدیدی برای یک حرف غلط مطرح می شود و بحث می شود، این خیلی باارزش است، خیلی خوب است؛ این ها پیش‌برنده علوم عقلی است. از جمله خصوصیّات مرحوم آقا علی مدرّس این است که ایشان نقّاد ملّاصدرا است یعنی به همین اندازه، ایشان فلسفه را پیش برده یعنی حرف هایی دارد در نقد ملّاصدرا؛ این کار بایستی انجام بگیرد؛ اشاره به نقد ملّاصدرا نمی خواهم بکنم، [بلکه] می خواهم عرض بکنم بحث نقّادی و بحث حرف نو به میان آوردن و به اصطلاح نوآوری در علوم عقلی، یک مسئله بسیار مهمّی است. گاهی هست که یک مکتبی یا یک فکری، چند تفسیر دارد؛ کما این که الان در این کار، غربی ها [فعّالند] - چون غربی ها در زمینه تبلیغات و روابط عمومی واقعاً با ما قابل مقایسه نیستند، خیلی قوی‌تر و پیشرفته‌تر از ما هستند در این زمینه؛ شما فرض کنید راجع به هگل (۷) مِن باب مثال، تفاسیر متعدّد از حرف های او و از کتاب ها و متونی که او نوشته می بینید - یعنی برداشت های گوناگون را بیان می کنند؛ خود این کمک می کند به پیشرفت فکر و منطق و عقلانیّت در حوزه علوم عقلی. بنابراین [این کار] بسیار کار خوبی است و من امیدوارم که ان شاءا... این مجموعه‌ای را که جناب آقای فیّاضی سرپرستی می کنند و جناب آقای جوادی، جناب آقای مصباح و جناب آقای سبحانی هم - آن‌طور که فرمودند (۸) - نظارت می کنند یا هدایت می کنند، این را هرچه قوی‌تر پیش ببرند؛ این بسیار کار مهم و لازمی است که [باید] انجام بگیرد.

■ حکمای تهران در خلوت گمنامی

در مورد بزرگداشت ها؛ این کار، کار مهمّی است. ما به بزرگداشت کسی مثل آقا علی مدرّس نباید به این چشم نگاه کنیم که حالا یک آدم بزرگی را داریم معرّفی می کنیم؛ نه، این معرّفی یک جریان فکری است، مطرح کردن یک اندیشه و یک اَندیشه‌ورز بزرگ است. آقایان [عنوان کنگره را] نوشتید مدرّس تهران، حکیم تهران؛ خب بله، ایشان در تهران بوده‌اند و حَکیم تهران هم هستند، منتها حکیم تهران، فقط مرحوم آقا علی مدرّس نیست. من الان همین‌طور که آقایان صحبت می کردید، چند اسم راجع به همین حکمایی که در صدسال اخیر در تهران بوده‌اند [به ذهنم آمد]؛ از میرزا ابوالحسن جلوه، تا آقا محمّدرضای قمشه‌ای که در [زمینه] عرفان است، تا مرحوم هیدَجی (۹) تا مرحوم میرزا عبدا... زنوزی. میرزا عبدا... زنوزی پدر ایشان است و آقا علی شاگرد پدرش است؛ هر دو شاگرد ملّاعلی نوری اصفهانند. مرحوم ملّاعلی نوری هم یکی از آن بزرگان این - به اصطلاح - مِضمار (۱۰) و این میدان است؛ یعنی این ها کسانی هستند که فلسفه ملّاصدرا را احیا کردند. فلسفه ملّاصدرا بعد از یک برهه‌ای از زمان، مورد تهاجم شدید قرار گرفت و افول کرد؛ بعد یک کسانی در اصفهان پیدا شدند [و آن را احیا کردند] که همه آن ها هم در اصفهانند؛ البتّه غالباً هم اصفهانی نیستند؛ مثل ایشان که اصفهانی نیست، مثل خیلی از آقایان و بزرگانی که اسمشان آورده می شود؛ این ها اصفهانی هم نیستند لکن مرکز، اصفهان بوده؛ این نشان‌دهنده این است که اصفهان مرکز علوم عقلی بوده. بعد این پدر و پسر - مرحوم میرزا عبدا... زنوزی و مرحوم آقا علی حکیم - منتقل می شوند به تهران و آن‌وقت، تهران مرکز علوم عقلی می شود. به هر حال این ها خیلی شخصیّت های بزرگی‌اند؛ تا این اواخر که می رسد به مثلاً مرحوم آمیرزا مهدی آشتیانی، آمیرزا احمد آشتیانی، مرحوم شاه‌آبادی. (۱۱) آمیرزا مهدی خیلی معروف است لکن آمیرزا احمد آشتیانی به‌عنوان یک حکیم، معروف نیست؛ در حالی که ایشان فلسفه‌دان بزرگ و واقعاً حکیم بوده؛ [همین‌طور] مرحوم آشیخ محمّدتقی آملی که ایشان خب شرح منظومه دارد - ملاحظه کرده‌اید - یعنی حکیم بوده؛ [البتّه] فقیه است، فقیه بزرگی است، در حدّ مرجع تقلید است امّا حکیم است یعنی دارای [تخصّص] علوم عقلی است. به نظر من این ها را یکی‌یکی باید از کُنج انزوا و آن خلوت گمنامی‌شان بیرون کشید و این ها را مطرح کرد؛ این ها حرف دارند، مطلب دارند.

■ ضرورت استخراج دیدگاه های حکمای معاصر

خب، حالا شما کتاب بدایع الحِکَم مرحوم آقا علی حکیم را مثلاً در این جا چاپ کردید؛ خب باید کسی بنشیند این کتاب مفصّل را بخواند تا بفهمد که آقا علی چه می گوید؛ چند نفر آماده هستند که بخوانند این کتاب را؟ چند نفر دارید که توانایی این کار را داشته باشند؟ این احتیاج دارد به همان [کاری] که درباره مرحوم ملّاصدرا من گفتم (۱۲) - و یک کار کوچکی هم البتّه شده؛ بد نیست - که یک جمعی یا یک هیئتی بنشینند و لبّ فلسفه آقا علی حکیم را دربیاورند و اصلاً بگویند ایشان چه می گوید، حرفش چیست، مطلب موردنظرش چیست. یک‌وقتی حضرت آقای جوادی (۱۳) یک کتابی را از آقا علی - به نظرم یک کتاب یا رساله‌ای از رساله های ایشان بود - آوردند به من نشان دادند که «ایشان این جا در جواب این مطلب، این را گفته»؛ الان آن حرف یادم نیست امّا می دانم که حرف مهمّی بود. خب این ها استخراج بشود، بیرون بیاید از ضمن کتاب های ایشان یا رسائل ایشان. ایشان یک رساله در «وجود رابطی» ظاهراً دارد؛ رساله های متعدّدی آقا علی حکیم دارد؛ بنشینند این ها را تدوین کنند تا ناگهان تهران - که شما می گویید مرکز حکمت در یک دوره‌ای بوده - احساس کند که ایشان یک فکر فلسفی عمیق قوی‌ای را در مثلاً فرض کنید صد و چند سال پیش که ایشان از دنیا رفته - ظاهراً حدود ۱۳۰۷ ایشان از دنیا رفت - یک چنین فکری را در تهران مطرح کرده؛ یعنی خلاصه‌گیری بشود و تبیین بشود آن مکتب ایشان و حرف ایشان و مبنای ایشان. و همچنین دیگرانی که هستند [مثل] مرحوم آمیرزا ابوالحسن جلوه (رضوان ا... علیه)؛ ایشان حواشی زیادی بر اسفار دارد؛ خیلی هم خوش‌خط بوده. می گویند ایشان نسخه های مختلف اسفار را که تدریس می کرد، هر نسخه‌ای که دستش بود، در هرجایی ایشان یک حاشیه‌ای همان‌جا می نوشت؛ یکی از این نسخه های اسفار - که اسفاری است با حواشی دست‌نوشته مرحوم میرزا ابوالحسن جلوه یا حاج میرزا ابوالحسن جلوه؛ نمی دانم مکّه هم رفته بوده یا نه - دست بنده افتاد و آن را اهدا کردم به کتابخانه مؤسّسه آقای مصباح که الان آن جا باید باشد و قاعدتاً هست. خب ایشان حرف دارد؛ می دانید که میرزا ابوالحسن جلوه جزو منتقدین ملّاصدرا است یعنی جزوِ افرادی است که در بسیاری از مبانی ملّاصدرا ایشان حرف دارد، استدلال دارد، مثل خود آقا علی؛ ایشان هم همین جور [است]؛ خب ببینیم حرف های ایشان چیست؛ یک نفری استخراج کند این حرف ها را، دربیاورد، مطرح کند. این ها به نظر من کارهای بسیار مهمّی است که زمین مانده است؛ ما دیر به این فکر افتاده‌ایم و باید همه این ها را انجام بدهیم.

> بعضی از آقایانِ بزرگوار و محترمی که خیلی مورد تکریم و احترام ما هستند، اشکال داشتند به این که درس های فلسفه و عرفان و این حرف ها در قم زیاد شده؛ بنده به آن آقایان گفتم که اگر چنان چه فلسفه را شما از قم بردارید، کسانی در جاهای دیگر، متصدّی تبیین فلسفه و تدریس فلسفه می شوند که اهلیّت و صلاحیّت این کار را ندارند؛ کما این که الان می بینیم بعضی از افرادی که در غیر قم به‌عنوان فلسفه‌دان شناخته می شوند و مطرح می شوند، اطّلاعاتشان از فلسفه سطحی است

■ دعوت جوان های ما به علوم عقلی، بسیار مهم است

به هر حال دعوت جوان های ما به علوم عقلی، بسیار مهم است؛ توجّهِ حوزه ها به علوم عقلی و به خصوص فلسفه، خیلی مهم است. بعضی از آقایانِ بزرگوار و محترمی که خیلی مورد تکریم و احترام ما هستند، اشکال داشتند به این که درس های فلسفه و عرفان و این حرف ها در قم زیاد شده؛ بنده به آن آقایان گفتم که اگر چنان چه فلسفه را شما از قم بردارید، کسانی در جاهای دیگر، متصدّی تبیین فلسفه و تدریس فلسفه می شوند که اهلیّت و صلاحیّت این کار را ندارند؛ کما این که الان می بینیم بعضی از افرادی که در غیر قم به‌عنوان فلسفه‌دان شناخته می شوند و مطرح می شوند، اطّلاعاتشان از فلسفه سطحی است؛ نه این که اطّلاع ندارند امّا اطّلاعاتشان عمیق نیست، سطحی است؛ یک چیزی خوانده‌اند و یک اصطلاحی را بر زبان جاری می کنند؛ خب این خوب نیست؛ خوب است که در خود قم باشد، در حوزه علمیّه باشد. تهران هم همین جور؛ حوزه علمیّه تهران هم که یک روزی مرکز علوم عقلی بوده، امروز اگر چنان چه تدریس فلسفه و تدریس علوم عقلی در آن رواج پیدا بکند، این به نظر ما یک چیز بسیار خوب و مفیدی خواهد بود ان شاءا.... من این جا اسم میرزا هاشم اشکوری را نگفتم؛ (۱۴) یا مرحوم آسیّد کاظم عصّار؛ [البتّه] این ها که بعضی در دانشگاه تدریس می کردند، بعضی بیرون تدریس می کردند، این ها متأخّرین‌اند و شاگردهایشان هستند، [امّا] این هایی که ما گفتیم، قبل از این نسل [هستند]. (۱۵) هرجا مکتب تهران گفته می شود، این ها را می خواهند بگویند، یعنی این آقایانِ پدر و پسر؛ (۱۶) [البتّه] شما از مرحوم میرزا عبدا... زنوزی هیچ اسمی نیاورید و توجّهی نکردید؛ ایشان لابد آثاری باید داشته باشند و باید کارهای ایشان - مرحوم میرزا عبدا... زنوزی - مطرح بشود، [چون] آقا علی شاگرد پدرش است؛ این آقایان هستند که معروف به مکتب تهران هستند. به هر حال ما از آقایان تشکّر می کنیم، به خاطر این زحمتی که کشیدید و این کاری که شروع کردید، این معرّفی چهره های فلسفه. ان شاءا... که خداوند به وجود شما ها برکت بدهد، و آقایان مدرّسین بزرگِ فلسفه در قم - که الحمدلله آدم می بیند برکات وجود آن ها چقدر زیاد است - خداوند ان شاءا... تأییدشان کند، محفوظشان بدارد و برکاتشان را ادامه بدهد. و همچنین شما آقایانی که متصدّیِ این کارها هستید، ان شاءا... مشمول توفیقات الهی و تأییدات الهی و هدایت الهی ان شاءا... باشید. ان شاءا... موفّق باشید.

والسّلام علیکم و رحمةا... و برکاته

■ پی نوشت

۱) در ابتدای این دیدار - که در چارچوب دیدارهای دسته‌جمعی برگزار شد - حجج الاسلام غلامرضا فیّاضی (رئیس هیئت مدیره مجمع عالی حکمت اسلامی و رئیس همایش)، حسن معلّمی (دبیر مجمع عالی حکمت اسلامی و دبیر همایش)، محمّدباقر خراسانی (مدیر اجرایی مجمع عالی حکمت اسلامی و دبیر اجرایی همایش)، گزارش هایی ارائه کردند. همایش ملّی حکیم تهران به همّت مجمع عالی حکمت اسلامی و همکاری جمعی از دستگاه‌های علمی و فرهنگی و اجرایی کشور، در روزهای پنجم و ششم اردیبهشت امسال به ترتیب در تهران و قم برگزار می‌شود.

۲) در پی دیدار جمعی از فضلای حوزه علمیّه قم با رهبر معظّم انقلاب اسلامی (۱۳۸۲/۱۰/۲۹) و تأکید معظّمٌ‌له بر تشکیل مجموعه‌ای برای رشد و ترویج و تعمیق جریان علوم عقلی در حوزه های علمیّه، مجمع عالی حکمت اسلامی از سال ۱۳۸۴ فعّالیّت خود را آغاز کرد و از فعّالیّت های آن می توان به تشکیل گروه‌های علمی، برگزاری نشست‌هایی برای ارائه مطالب نو و نقّادی آن ها، تجلیل و بزرگداشت بزرگان علوم عقلی و احیای آثار آن ها اشاره کرد.

۳) علّامه سیّد محمّد حسین طباطبائی

۴) آیت‌ا... عبدا... جوادی آملی

۵) آیت‌ا... محمّد تقی مصباح یزدی

۶) آیت‌ا... جعفر سبحانی

۷) فیلسوف آلمانی

۸) در گزارش رئیس همایش به این مطلب اشاره شد که حضرات آیات جوادی آملی، مصباح یزدی و سبحانی سه ناظر عالی این مجمع هستند.

۹) حکیم ملّا محمّد علی هیدجی

۱۰) میدان

۱۱) آیت‌ا... میرزا محمّد علی شاه‌آبادی

۱۲) بیانات در دیدار دست‌اندرکاران برگزاری کنگره ملاصدرا (۱۳۸۰/۹/۸)

۱۳) آیت‌ا... جوادی آملی

۱۴) حضّار به نام تعدادی دیگر از فلاسفه معاصر تهران از جمله مرحوم آسیّد کاظم عصّار اشاره کردند.

۱۵) حجّت‌الاسلام والمسلمین علی‌اکبر صادقی‌رشاد (رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی): بعضی، از این افراد تعبیر به «مکتب تهران» می کنند.

۱۶) میرزا عبدا... و ملّا علی زنوزی

شماره بایگانی شعبه: ۹۶۱۱۰۹ بدین‌وسیله به آقای امیر امیری شریف‌آباد فعلا مجهول‌المکان ابلاغ می‌شود که آقای امیر بیگ‌زاده به دادخواستی به خواسته مطالبه خسارت به طرفیت شما به شعبه ۱۹۴ شورای حل اختلاف مجتمع ۴ ارائه و به کلاسه ۹۶۱۱۰۹/۱۹۴ ثبت و برای روز پنجشنبه مورخه ۹۷/۳/۱۷ ساعت ۸:۳۰ وقت رسیدگی تعیین گردیده است لذا به استناد ماده ۷۳ ق.آ.د.م مراتب یک نوبت در روزنامه کثیرالانتشار درج می‌گردد. شما می‌توانید قبل از رسیدگی به دبیرخانه شورای حل اختلاف شعبه ۱۹۴ شهرستان مشهد مستقر در مجتمع شماره ۴ به نشانی کوثر شمالی ۱۵ مراجعه و با ارائه آدرس جدید خود نسخه ثانی دادخواست و ضمایم را دریافت و در وقت مقرر جهت رسیدگی در شورا حاضر شوید. در صورت عدم حضور غیابا رسیدگی خواهد شد. م الف ۳۸۰۲
مسئول دبیرخانه شعبه ۱۹۴ شورای حل اختلاف مجتمع ۴
م/۹۷۰۱۷۵۶۹

آگهی مزایده
موضوع: فروش اقلام قالب بندی
پروژه مرکز خرید آفتاب در نظر دارد
حدود ۲۲۰ تن اقلام قالب بندی
(شامل انواع قالب، کنج و ...)
را از طریق مزایده به فروش رساند.
متقاضیان می توانند تا تاریخ ۱۳۹۷/۰۲/۰۹
و از ساعت ۸:۰۰ تا ۱۴:۰۰
برای اطلاع از شرایط و دریافت اسناد
و رویت اموال مورد مزایده، با در دست داشتن
فیش واریزی به مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال
به شماره حساب ۴۳۹۷۶۸۹۱۲۷ بانک ملت
به نام آقای محمدعلی مدنی
به نشانی ذیل مراجعه نمایند
مشهد، میدان حافظ، بلوار کوشش، کوشش ۳۶،
ساختمان مدیریت پروژه مرکز خرید آفتاب،
واحد اداری
م/۹۷۰۱۳۷۵۱